# Utbildningsutskottets betänkande 1987/88:1

## om fortsatt decentralisering inom högskolan (prop. 1986/87:127 delvis)

UbU
1987/88:1

---

I detta betänkande behandlas förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1986/87:127 (utbildningsdepartementet) om fortsatt decentralisering av högskolan jämte motioner.

## Propositionen

Regeringen har i proposition 1986/87:127 om fortsatt decentralisering inom högskolan föreslagit riksdagen

att anta ett inom utbildningsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i högskolelagen (1977:218),

att godkänna vad som i propositionen anförts om riktlinjer för ansvaret för lokala och individuella linjer samt enstaka kurser.

I propositionen behandlas även frågan om organisationen av högskoleutbildningen i Blekinge och på Gotland. Denna del av propositionen samt motionsyrkanden i frågan har utskottet behandlat i betänkandet UbU 1986/87:31 (rskr. 1986/87:352).

## Motionerna

### Motioner väckta under allmänna motionstiden 1987

1986/87:Ub628 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om ytterligare decentralisering av beslutsfattandet inom högskolan.

1986/87:Ub679 av Alf Svensson (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om avskaffande av regionstyrelserna.

1986/87:Ub812 av Carl Bildt m.fl. (m) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

28. att riksdagen hos regeringen begär förslag till avbyråkratisering av högskolan i enlighet med vad som i motionen anförts,

29. att riksdagen beslutar att regionstyrelserna skall avskaffas,

30. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om högskolestyrelsernas sammansättning och storlek samt hur styrelserna skall utses.



1 *Riksdagen 1987/88. 14 saml. Nr 1*

1986/87:Ub87 av Marianne Andersson (c) och Ingvar Karlsson i Bengtsfors (c) vari – såvitt nu är i fråga – yrkas

1. att riksdagen beslutar att avslå förslaget om avskaffande av regionstyrelserna.

1986/87:Ub88 av Pär Granstedt m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar avslå propositionen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om utredning av högskolans centrala, regionala och lokala ledning i enlighet med vad som anges i motionen.

1986/87:Ub89 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1986/87:127,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att utformningen av högskolans ledningsorganisation förs ut till en bred debatt bland berörda parter.

1986/87:Ub90 av Ylva Annerstedt m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att godkänna propositionen i den del som gäller förslaget att avskaffa regionstyrelserna,

2. att riksdagen beslutar att högskolestyrelsen skall få en sammansättning i enlighet med vad som i motionen anförts, nämligen, att antalet företrädare för lärarna och de studerande utökas, att de fackliga företrädarna skall ha närvaro- och yttranderätt, att rektor liksom hittills i normalfallet skall vara självskriven som styrelsens ordförande, att företrädarna för allmänintressen skall nomineras av resp. högskola och utses av regeringen samt att suppleant för ordinarie ledamot skall kunna utses,

3. att riksdagen hos regeringen begär att universitets- och högskoleämbetet får i uppdrag att presentera ett förslag till hur kopplingen mellan forskning inom statlig och kommunal högskola i framtiden skall ske.

1986/87:Ub91 av Birgitta Rydle m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår regeringens förslag till ny sammansättning av högskolestyrelserna,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till ny sammansättning av högskolestyrelserna i enlighet med vad som i motionen anförts,

3. att riksdagen beslutar att företrädare för personalen skall ha närvaro- och yttranderätt men inte beslutanderätt i högskolestyrelserna,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående högskolornas nominering av de sex företrädarna för allmänna intressen,

5. att riksdagen beslutar att nuvarande anslag för lokala och individuella linjer samt enstaka kurser skall fördelas på resp. högskolors sektorsanslag i enlighet med vad som i motionen anförts,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående ansvaret för all forskningsförberedande utbildning,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts angående de nya högskolornas ansvar för postgymnasial yrkesutbildning.

1986/87:Ub93 av Arne Gadd m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar ge de nya enhetsstyrelserna de uppgifter, resurser och befogenheter som för närvarande sammantaget åvilar regionstyrelserna och de befintliga enhetsstyrelserna,

2. att riksdagen beslutar att de nya enhetsstyrelserna bör bestå av elva ledamöter som samtliga utses av regeringen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att regeringen på lämpligt sätt vid sina anslagsframställningar fortsättningsvis dels ger riksdagen en redovisning av samtliga medel som står till högskoleenheternas förfogande, dels för riksdagen redovisar effektiviteten i högskolesystemets undervisning.

1986/87:Ub96 av Bertil Fiskesjö (c) vari yrkas

1. att riksdagen avslår propositionen,

2. att riksdagen hos regeringen begär en utredning av ansvarsfördelningen inom högskoleområdet i enlighet med vad som anförts i motionen.

## Remissyttrandena

Utskottet har – i enlighet med önskemål framförda i motionerna 1986/87:Ub88 (c), 1986/87:Ub89 (vpk) och 1986/87:Ub90 (fp) om en bred debatt i frågan – beslutat att remittera propositionen och motionerna 1986/87:Ub87–Ub96, väckta med anledning av propositionen, till universitets- och högskoleämbetet (UHÄ), regionstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Linköpings, Lund–Malmö, Göteborgs och Umeå högskoleregioner, de 33 statliga högskoleenheterna, Landsorganisationen i Sverige (LO), Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Centralorganisationen SACO/SR, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF) samt Sveriges förenade studentkårer (SFS). En sammanfattning av remissyttrandena är fogad som *bilaga 1* till detta betänkande.

# Utskottet

Högskolereformen år 1977 innebar ett ökat lokalt ansvar för verksamheten vid universitet och högskolor. I budgetpropositionen år 1987 (prop. 1986/87:100 bil. 10 s. 210) anfördes att högskoleenheternas ansvar för den egna verksamheten på sikt bör kunna utökas ytterligare.

## Anslaget Lokala och individuella linjer och enstaka kurser

I proposition 1986/87:127 föreslås att riksdagen skall godkänna att medel från anslaget Lokala och individuella linjer och enstaka kurser fr. o. m. budgetåret 1988/89 skall anvisas direkt till berörda statliga högskoleenheter. Högskolestyrelsen skall därvid ansvara för all statlig högskoleutbildning inom sitt verksamhetsområde. Statsbidrag för enstaka kurser inom kommunal högskoleutbildning för utbildning av vårdpersonal skall utgå direkt till

utbildningsanordnarna i resp. län, dvs. till de landstingskommunala eller primärkommunala huvudmännen för utbildningen. Medlen för lokala och individuella linjer och enstaka kurser bör som hittills anvisas under ett eget anslag.

I motionerna 1986/87:Ub88 (c) yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub89 (vpk) yrkande 1 delvis och 1986/87:Ub96 (c) yrkande 1 delvis avstyrks propositionen i dess helhet. Detta innefattar således även förslaget i propositionen att överföra ansvaret för anslaget Lokala och individuella linjer och enstaka kurser till högskoleenheterna. I resp. motions yrkande 2 begärs fortsatta överväganden i de frågor som tas upp i propositionen.

I motion 1986/87:Ub91 (m) yrkande 5 hemställs att anslaget till lokala och individuella linjer och enstaka kurser skall fördelas på resp. högskoleenheters sektorsanslag och inte bibehållas som ett eget anslag i enlighet med propositionen. Motionärerna befarar att ett bibehållet anslag för lokala och individuella linjer och enstaka kurser kan innebära att regionalpolitiskt motiverade ökningar av viss högskolas anslagspost medför motsvarande minskning av andra högskolors anslagsposter. Därmed skulle humanistisk och samhällsvetenskaplig utbildning, som till stor del finansieras via detta anslag, komma att vägas mot regionalpolitiska satsningar. Med medlen fördelade på sektorsanslagen skulle denna effekt inte uppstå.

Remissinstansernas synpunkter i ärendet kan kort sammanfattas på följande sätt.

UHÄ gör den bedömningen att den anslagstekniska lösning som redovisas i propositionen och som innebär att anslaget till lokala och individuella linjer och enstaka kurser disponeras av högskoleenheterna är en övergångsåtgärd i avvaktan på ett reformerat anslags- och styrsystem. Flertalet av högskoleenheterna med fasta forskningsresurser tillstyrker regeringens förslag beträffande detta anslag. Två enheter uttalar sig inte i frågan. Universitetet i Göteborg föreslår att medlen under anslaget förs över till sektorsanslagen. Av de högskoleenheter som inte har fasta forskningsresurser uttalar sig högskolorna i Jönköping, Halmstad, Kalmar, Borås och Skövde för regeringens förslag. Konstfackskolan, konsthögskolan och musikhögskolan i Stockholm tillstyrker att anslaget disponeras av högskoleenheterna. Övriga konstnärliga högskolor berör inte frågan i sina remissvar. LO delar regeringens uppfattning. SACO/SR ansluter sig också till regeringens förslag men anser att frågan om dessa medel även i fortsättningen skall utgöra ett eget anslag bör prövas i samband med att högskolans anslags- och styrsystem reformeras. SAF föreslår att anslaget skall delas upp och ingå i högskoleenheternas sektorsanslag. TCO vill bibehålla regionstyrelserna och deras nuvarande uppgifter och därmed också anslaget i dess nuvarande form. SFS anser att anslaget skall ingå i sektorsanslagen och därmed upphöra som eget anslag. Organisationen menar att detta kommer att underlätta den lokala planeringen av ett totalt kursutbud och stärka humanioras ställning.

Utskottet konstaterar att den större delen av remissinstanserna ansluter sig till regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker att högskolestyrelserna får det samlade, övergripande ansvaret för högskolans hela verksamhet och att medlen till lokala och individuella linjer och enstaka kurser skall anvisas direkt till högskoleenhe-

terna fr. o. m. budgetåret 1988/89. Utskottet avstyrker därför motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub89 yrkandena 1 och 2 samt 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, samtliga i de nu aktuella delarna.

Utskottet vill i detta sammanhang ta upp frågan om reformeringen av högskolans anslagssystem. Även om en viss decentralisering av beslutsbefogenheterna redan har skett på högskoleområdet, är högskolan fortfarande till stora delar detaljstyrd. Det är, som utskottet ser det, angeläget att högskolan snarast får ett anslagssystem som möjliggör att resp. högskoleenhet kan utnyttja sina resurser optimalt. Regeringen bör därför i 1988 års budgetproposition komma med ett förslag till ett nytt anslagssystem med denna inriktning. Utgångspunkt för förändringsarbetet bör vara en ökad målstyrning av högskoleverksamheten och därmed en ökad självständighet för universitet och högskolor. Vad utskottet här anfört om ett nytt anslagssystem för högskolan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I avvaktan på detta förslag till nytt anslagssystem anser utskottet att riksdagen inte bör ange om och när anslaget till lokala och individuella linjer och enstaka kurser bör upphöra och i stället ingå i andra anslag till grundläggande högskoleutbildning. Utskottet utgår från att denna fråga övervägs i anslagsöversynen och på nytt aktualiseras under innevarande riksmöte. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1986/87:Ub91 yrkande 5.

## Styrelserna för universitet och högskolor

Förslaget i propositionen om att medel från anslaget Lokala och individuella linjer och enstaka kurser skall anvisas direkt till berörda statliga högskoleenheter innebär att de enskilda högskolestyrelserna får ett ökat ansvar för den grundläggande högskoleubildningen. Styrelserna kommer inte som nu att ha enbart förslagsrätt när det gäller utbildning som bekostas från detta anslag. De kommer att få rätt att inom ramen för tillgängliga medel själva få fatta beslut om anordnandet av utbildningarna. Mot bl.a. denna bakgrund föreslås i propositionen att styrelserna för universitet och högskolor ges en majoritet av företrädare för allmänna intressen. En ändring av 18 § högskolelagen (1977:218) föreslås. Enligt den nya lydelsen skall styrelsen för en högskoleenhet bestå av sex företrädare för allmänna intressen och högskoleenhetens rektor. Tre företrädare för de anställda och en företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde skall ha rätt att ingå i styrelsen. Styrelsen skall sålunda bestå av elva ledamöter. Regeringen skall utse styrelsens ordförande som kan vara högskoleenhetens rektor eller en av företrädarna för allmänna intressen. Suppleanter skall inte utses. Mot bakgrund av den föreslagna sammansättningen av styrelsen föreslås ett tillägg till 17 § som gör det möjligt för regeringen att föreskriva att rektorsämbetet i stället för styrelsen skall svara för sådana tillsättningar av lärartjänster och andra tjänster för undervisning och forskning som det ankommer på högskoleenheten att besluta om. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1988.

I två motioner tillstyrks att en förändring av högskolestyrelsernas samman-

sättning görs nu. Förslag framförs dock i motionerna om ändringar av det föreliggande lagförslaget i propositionen.

I motion 1986/87:Ub90 (fp) yrkande 2 anförs att det – med hänsyn till såväl högskoleenheternas utökade rätt att besluta om tilldelade medel som till regeringens förslag att avskaffa regionstyrelserna – nu finns anledning att pröva om andra än verksamhetsföreträdarna skall ha majoritet i högskolestyrelserna. Därvid bör – till skillnad från vad regeringen föreslagit – även lärare/forskare ges representation. Vidare bör de studerande få flera företrädare än vad som föreslagits i propositionen. Styrelsen bör enligt motionen kunna ha antingen femton eller elva ledamöter. Med femton ledamöter bör styrelsen ha följande sammansättning:

- tre lärare/forskare som företräder verksamheten vid enheten
- tre representanter för de studerande
- högskoleenhetens rektor
- åtta företrädare för allmänna intressen.

Med elva ledamöter bör styrelsen ha följande sammansättning:

- två lärare/forskare som företräder verksamheten
- två representanter för de studerande
- högskoleenhetens rektor
- sex företrädare för allmänna intressen.

De fackliga företrädarna skall endast ha närvaro- och yttranderätt. Rektor bör liksom hittills i normalfallet vara ordförande. Företrädarna för allmänna intressen bör nomineras av resp. högskoleenhet och utses av regeringen. Slutligen bör suppleant för ordinarie ledamot kunna utses. Enligt motionärernas mening är det nödvändigt att föra ut frågan på remiss till de berörda innan utskottsberedningen påbörjas.

I motion 1986/87:Ub93 (s) yrkas att högskolestyrelsen skall bestå av elva ledamöter som samtliga utses av regeringen (yrkande 2). Dessa kan vara såväl företrädare för allmänna intressen som företrädare för forskare, lärare, studerande och teknisk-administrativ personal vid högskoleenheten. En styrelse med denna sammansättning har enligt motionen sitt mandat av regeringen, varför allmänna val till riksdagen ytterst kommer att avgöra styrelsens sammansättning.

Avslag på förslaget om ändrad sammansättning av högskolestyrelserna yrkas i motionerna 1986/87:Ub88 (c) yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub89 (vpk) yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 (m) yrkande 1 och 1986/87:Ub96 (c) yrkande 1 delvis. Motionärerna anser att frågan bör utredas och belysas ytterligare innan några förändringar görs. I motionerna förs följande synpunkter fram beträffande styrelsernas framtida sammansättning.

I motion 1986/87:Ub91 (m) hemställs att riksdagen hos regeringen skall begära ett nytt förslag beträffande sammansättningen av högskoleenheternas styrelser och att detta förslag bör utformas i enlighet med vad som anförs i motionen. Motionärerna anser bl. a. att ingen grupp bör ha majoritet i

styrelsen och att verksamheten vid högskoleenheten bör vara representerad genom flera ledamöter. Därvid skall representanter för de studerande räknas som verksamhetsföreträdare. Utgångspunkten för ett nytt förslag skall vara att högskoleenheten själv får avgöra vilken sammansättning styrelsen bör ha och hur styrelsens ledamöter skall utses (yrkande 2). Företrädare för personalen bör endast ha närvaro- och yttranderätt (yrkande 3). Vidare bör högskoleenheterna själva nominera företrädarna för allmänna intressen (yrkande 4). I motion 1986/87:Ub812 (m) yrkande 30, väckt under allmänna motionstiden vid riksmötet 1986/87, har motsvarande synpunkter på högskolestyrelsernas sammansättning förts fram.

Enligt motion 1986/87:Ub88 (c) yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub96 (c) yrkande 2 delvis bör riksdagen hos regeringen begära en utredning om högskolans centrala, regionala och lokala ledning med syfte att decentralisera uppgifter från både UHÄ och regionstyrelserna. En genomgripande förändring av högskoleenheternas styrelser bör inte göras utan att de närmast berörda får möjlighet att uttrycka sina åsikter i frågan. En sammansättning med lekmannamajoritet bör enligt motion 1986/87:Ub88 inte uteslutas.

Även i motion 1986/87:Ub89 (vpk) yrkande 2 delvis anses att en ändring av högskolestyrelsernas sammansättning bör föregås av en bred debatt. Högskolestyrelserna bör enligt motionen få en sådan utformning att deras självständighet markeras. Studenter, lärare och annan personal bör ges ett betydande inflytande i dem. Motionärerna anser vidare att ingen grupp bör ges *ensam majoritet*.

Frågan om högskolestyrelsernas sammansättning har tagits upp av så gott som samtliga remissinstanser som avgett svar.

UHÄ, som föreslår en styrelse om tretton ledamöter, accepterar en sammansättning av högskolestyrelserna med majoritet för allmänföreträdare. Högskolan bör liksom hittills få medverka vid utseendet av dessa. Företrädare för de anställda bör få närvaro- och yttranderätt men ej rösträtt vid styrelsens sammanträden. I styrelsen bör ingå rektor samt tre ledamöter som företräder verksamheten och två ledamöter som företräder de studerande. Rektor bör som hittills vara styrelsens ordförande om regeringen inte beslutar annat.

Universiteten i Uppsala och Lund avstyrker en ändring av högskolestyrelsens sammansättning. Universitetet i Stockholm önskar ha kvar nuvarande styrelse med den ändringen att representanterna för de anställda endast skall ha närvaro- och yttranderätt och att högskoleenheterna skall tillförsäkras rätt att medverka i nomineringen av ledamöter som företräder allmänna intressen. Universitetet i Göteborg önskar ingen ändring i högskolestyrelsernas sammansättning. Om representanterna för allmänna intressen ändock ges majoritet i styrelsen förordas att det totala antalet ledamöter skall vara tretton, varav sex representerar högskolan, nämligen rektor, tre verksamhetsföreträdare och två studerande. Universitetet i Linköping och universitetet i Umeå tillstyrker det i propositionen framförda förslaget att representanterna för allmänna intressen ges majoritet, dock med de ändringar som blir följden av bifall till merparten av ändringsförslagen i motion 1986/87:Ub90. Detsamma gör högskolan i Luleå och i princip även Karolinska institutet. Chalmers tekniska högskola uttrycker intresse för en högskolestyrelse med

majoritet för allmänföreträdarna, om detta är en förutsättning för en framtida decentralisering av befogenheter till högskolan. Tekniska högskolan i Stockholm anser att nuvarande system inte behöver ändras. Om en förändring av högskolestyrelserna ändock sker – med majoritet för allmänföreträdare – bör representationen för lärare och studerande förstärkas.

När det gäller högskoleenheter utan fasta forskningsresurser ansluter sig följande högskolor till förslagen i propositionen med de ändringar som föreslås i motion 1986/87:Ub90 (majoritet för allmänföreträdare, ökat utrymme för företrädare för verksamheten och de studerande, närvaro- och yttranderätt för de anställda), nämligen högskolorna i Jönköping, Kalmar, Borås, Karlstad och Skövde. En annan grupp högskolor, nämligen högskolorna i Falun–Borlänge, Örebro, Halmstad, Växjö, Sundsvall–Härnösand och Östersund, föreslår fortsatt utredning. De konstnärliga högskolorna har ingen erinran mot regeringens förslag till särbestämmelser för dessa högskolor.

Regionstyrelsen i Umeå uttalar sig för en majoritet av ledamöter som representerar allmänna intressen i högskolestyrelsen.

Regionstyrelsen i Göteborg redovisar som sin erfarenhet att allmänföreträdarna i dess styrelses arbete aldrig har kommit att verka som en enhetlig grupp med motsatta intressen i förhållande till den övriga delen av styrelsen. I de frågor där motsättningar demonstrerats har skiljelinjen gått helt annorlunda. Övriga regionstyrelser har inte lämnat några synpunkter på högskolestyrelsernas sammansättning.

LO ansluter sig till propositionen. TCO motsätter sig att personalrepresentanternas beslutsansvar inskränks i förhållande till propositionen. TCO föreslår att allmänföreträdarna ökar till sju och studeranderepresentationen till två (styrelse om tretton ledamöter). SACO/SR accepterar en majoritet av allmänföreträdare under förutsättning att det utöver rektor i styrelsen finns tre lärare och två studerande. De fackliga organisationerna bör ha närvaro- och yttranderätt. SAF föreslår att rektor blir ordförande i styrelsen samt därutöver att lika många representanter för verksamheten (studerande och lärare) som för allmänföreträdarna ingår. SFS anser att styrelserna skall bestå av allmänföreträdare, studenter samt företrädare för högskolans personal (verksamhetsföreträdare och företrädare för de anställda). Ingen grupp skall ha egen majoritet.

Utskottet vill beträffande högskolestyrelsernas sammansättning anföra följande.

Genom regeringens förslag i propositionen får högskolestyrelserna mer övergripande uppgifter, bl.a. rätt att inom ramen för tillgängliga medel fatta beslut om inrättande av lokala linjer och enstaka kurser. I likhet med bl.a. UHÄ, universiteten i Linköping och Umeå, Karolinska institutet, högskolan i Luleå och ytterligare ett antal högskolor samt SACO/SR kan utskottet därför acceptera en sammansättning av högskolestyrelserna med majoritet för allmänföreträdarna under förutsättning att inflytandet för forskarna/lärarna och de studerande stärks jämfört med regeringens förslag.

När det gäller företrädare för allmänna intressen vill utskottet stryka under att de bör utses efter de personliga förutsättningarna att fullgöra styrelseuppgiften. För samtliga allmänföreträdare bör gälla att de skall kunna tillföra

högskolan kunskaper och auktoritet samt att de har ett personligt engagemang för högskolans verksamhet och förtrogenhet med dess villkor. De bör äga förståelse för högskolans roll som samhällelig bildningsinstitution och ha respekt för dess behov av inre frihet och vetenskaplig integritet. Bland företrädarna för allmänna intressen bör kunna finnas personer som har kännedom om det omgivande samhälle i vilket högskoleenheten verkar, såsom personer med förankring i och erfarenhet av den representativa demokratin. Likaså bör kunna ingå personer som i övrigt representerar breda samhälleliga opinioner eller har stora kontaktytor. Därutöver bör också kunna komma i fråga t.ex. personer med förankring inom kulturlivet i vid mening. Utskottet vill slutligen uttala att det inte bör förekomma att företrädarna för allmänna intressen i en högskolestyrelse utses på andra grunder än dem som utskottet ovan redogjort för. För att skapa garantier för detta bör regeringen vid utseendet av ledamöter inte vara bunden att utse representanter för skilda intressegrupper som kan komma att kräva att få ett inflytande över högskolan.

I ett stort antal remissyttranden framhålls som nödvändigt att verksamheten vid högskolan företräds av fler än enbart rektor och att även de studerande företräds av fler än en person. Utskottet delar denna uppfattning och anser därjämte att man bör kunna ta hänsyn till en högskoleenhets storlek och ansvarsområde när man bestämmer antalet ledamöter i dess högskolestyrelse. Styrelsen för en högskoleenhet bör kunna ha högst elva, högst tretton eller högst femton ledamöter. Regeringen bör efter framställning av högskolestyrelse vid högskoleenhet besluta om högskoleenheten skall ha styrelse med högst tretton eller femton ledamöter.

När det gäller styrelse med elva ledamöter bör, utöver sex allmänföreträdare av det slag som tidigare angetts, ingå rektor vid högskoleenheten samt två ledamöter (forskare/lärare) som företräder verksamheten. Dessa bör utses på samma sätt som verksamhetsföreträdarna utses i dag.

Företrädare för de anställda bör – till skillnad från vad som föreslås i propositionen och i överensstämmelse med förslag i motionerna 1986/87:Ub90 och 1986/87:Ub91 och förslag från många remissinstanser, bl.a. UHÄ – ha närvaro- och yttranderätt men ej rösträtt vid styrelsens sammanträden. Till bilden hör att de fackliga organisationernas inflytande på verksamheten vid en högskola garanteras i medbestämmandelagen (1976:589) och genom medbestämmandeavtal (MBA-S).

De studerande bör få företrädas av två ledamöter som utses på samma sätt som i dag.

För närvarande gäller att rektor är högskolestyrelsens ordförande om regeringen inte beslutat annat. Denna ordning bör enligt utskottets mening gälla även fortsättningsvis.

Suppleantskapet i vad gäller högskolestyrelse bör bibehållas i så måtto att regeringen efter framställning av högskolestyrelse bör kunna besluta om form för suppleantskap vid högskoleenheten i fråga. Vid förfall för rektor bör som hittills prorektor tjänstgöra i rektors ställe som ledamot i styrelsen.

När det gäller styrelse om tretton resp. femton ledamöter bör, utöver sju resp. åtta företrädare för allmänna intressen av det slag som redovisats ovan, ingå rektor vid högskoleenheten samt – i båda fallen – tre ledamöter

(forskare/lärare) som företräder verksamheten och två resp. tre ledamöter som företräder de studerande. Vad som i det föregående sagts om rektor, prorektor och suppleantskap vid styrelse med högst elva ledamöter skall gälla också styrelse med högst tretton eller femton ledamöter.

Regeringen bör med utgångspunkt i nu angivna principer få föreskriva att styrelse för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än vad som utskottet nyss förordat. Detsamma bör gälla styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub93 yrkande 2, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, samt 1986/87:Ub812 yrkande 30 antar 18 § lagförslaget med i *bilaga 2* som *Utskottets förslag* betecknade lydelse. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen att regeringen får föreskriva att rektorsämbetet i stället för högskolestyrelsen skall svara för sådana tillsättningar av lärartjänster m.m. som det ankommer på högskoleenheten att besluta om. Riksdagen bör således anta lagförslaget i vad avser 17 §.

Vad utskottet anfört i fråga om ordförande och suppleanter i högskolestyrelse bör riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 som sin mening ge regeringen till känna.

Då det gäller frågan om nominering m.m. av företrädarna för allmänna intressen vill utskottet anföra följande.

Högskoleenhet bör få nominera personer att ingå i dess styrelse som företrädare för allmänna intressen. Självfallet bör även annan än högskoleenhet kunna nominera. Beträffande den fortsatta handläggningen av frågan om allmänföreträdare i styrelsen förutsätter utskottet att en dialog kommer till stånd mellan regeringskansliet och berörd högskoleenhet innan allmänföreträdare utses av regeringen. Det är viktigt att de som är verksamma inom en högskoleenhet har ett starkt förtroende för allmänföreträdarna i högskolestyrelsen. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 4 samt som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

Utskottet vill i sammanhanget ta upp frågan om en uppföljning av hur den nu förordade sammansättningen av högskolestyrelse fungerar. Enligt utskottets mening bör en utvärdering göras av erfarenheterna från den första mandatperioden. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här anfört.

## Regionstyrelserna

Föredragande statsrådet anför att regionstyrelserna i dag har två huvuduppgifter, nämligen att fördela medel för lokala och individuella linjer och enstaka kurser samt att ge underlag för högskolepolitiken i regionalt avseende. I och med att ansvaret för medelsfördelningen till lokala och

individuella linjer och enstaka kurser decentraliseras till högskolorna, som föreslås få förändrade styrelser, bortfaller enligt föredragande statsrådet behovet av särskilda regionstyrelser. Uppgiften att ge underlag för utbildningsplaneringen i stort föreslås överförd till högskoleenheterna, som bör samarbeta bl.a. med länsstyrelserna. De samordningsfrågor mellan olika högskoleenheter och mellan den statliga och kommunala högskoleutbildningen som för närvarande åvilar regionstyrelserna bör i fortsättningen kunna lösas av de berörda högskoleenheterna själva eller genom UHÄ:s medverkan. Mot denna bakgrund föreslås att 29–31 §§ högskolelagen utgår. När regionstyrelserna avskaffas och högskolorna enligt propositionen skall få ansvaret för all utbildning inom det eller de län där de är belägna finner föredragande statsrådet heller ingen anledning att behålla högskoleregionerna. Därför föreslås att även 28 § högskolelagen utgår. Eftersom högskoleregionerna för närvarande är indelningsgrund för fakultetsnämndernas och sektionsnämndernas verksamhetsområden föreslås att 23 § högskolelagen ändras så att verksamhetsområdet i stället skall avse en eller flera högskoleenheter. Även dessa lagändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 1988.

Förslaget att avskaffa regionstyrelserna tillstyrks i motion 1986/87:Ub90 (fp) yrkande 1.

Även i två motioner väckta under allmänna motionstiden år 1987, nämligen 1986/87:Ub679 (c) yrkande 1 och 1986/87:Ub812 (m) yrkandena 28 och 29, hemställs att regionstyrelserna skall avskaffas.

Avslag på förslaget att avskaffa regionstyrelserna yrkas i motionerna 1986/87:Ub87 (c) yrkande 1, 1986/87:Ub88 (c) yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub89 (vpk) yrkande 1 delvis och 1986/87:Ub96 (c) yrkande 1 delvis. I motionerna framhålls regionstyrelsernas stora betydelse för de medelstora och mindre högskolornas utveckling och för samverkan mellan alla högskoleenheter inom resp. region.

I motionerna 1986/87:Ub88 (c) yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub96 (c) yrkande 2 delvis hemställs om en utredning av högskolans centrala, regionala och lokala ledning. I denna utredning bör en decentralisering från de centrala och regionala nivåerna övervägas. I motion 1986/87:Ub88 anförs liksom i motion 1986/87:Ub628 (c) yrkande 1, att det i en sådan utredning även bör övervägas om regionstyrelserna utöver uppgifter inom högskoleområdet också skulle kunna få ansvar för "landsdelsplanering" inom gymnasieskolan, vuxenutbildningen och folkbildningen.

Enligt motion 1986/87:Ub89 (vpk) yrkande 2 delvis kan man överväga att avskaffa regionstyrelserna, bl.a. om de medelstora och mindre högskolorna förstärks. Frågan bör innan beslut fattas föras ut till en bred debatt.

UHÄ tillstyrker i sitt remissyttrande förslaget om regionstyrelsernas avskaffande och regionindelningens upphörande. En närmare utveckling av UHÄ:s roll i ett framtida universitets- och högskoleväsende avser UHÄ återkomma till i ett senare sammanhang.

Universiteten i Uppsala, Linköping och Göteborg, Chalmers tekniska högskola, högskolan i Luleå, Karolinska institutet och högskolan för lärarutbildning i Stockholm uttalar sig för ett avskaffande av regionstyrelserna. Universitetet i Lund är emot ett avskaffande. Universiteten i Stockholm och tekniska högskolan i Stockholm redovisar inte något ställningstagande i

frågan. Flera högskoleenheter utan fasta forskningsresurser – nämligen högskolorna i Falun–Borlänge, Örebro, Halmstad, Växjö, Sundsvall–Härnösand och Östersund – vill ha en fortsatt utredning innan ställning tas till regionstyrelsernas framtid. Högskolorna i Eskilstuna–Västerås, Gävle–Sandviken, Jönköping, Kalmar, Kristianstad, Borås och Skövde tillstyrker förslaget om regionstyrelsernas avskaffande. Högskolan i Karlstad lämnar synpunkter på åtgärder som behöver vidtas om regionstyrelserna försvinner. Av de konstnärliga högskolorna har huvuddelen uttalat sig för ett avskaffande av regionstyrelserna. Övriga har inte redovisat någon ståndpunkt.

Av regionstyrelserna själva är det endast de i Uppsala och Göteborg som klart säger ut att man vill att regionstyrelserna skall finnas kvar. Regionstyrelsen i Uppsala vill att en parlamentarisk utredning tillsätts för att analysera den rådande situationens krav och utarbeta förslag till förändringar. Även regionstyrelserna i Lund–Malmö och Umeå vill ha fortsatt utredning. Regionstyrelsen i Stockholm uttrycker farhågor för hur den regionala planeringen skall skötas om regionstyrelserna försvinner. Regionstyrelserna anser att ett avskaffande av dem medför en centralisering av vissa viktiga befogenheter. Regionstyrelsen i Linköping avstår från att yttra sig.

LO, SACO/SR och SAF ställer sig bakom förslaget att avskaffa regionstyrelserna. TCO anser att regionstyrelserna fyller och kommer att fylla en viktig roll i den regionala planeringen och vill således ha kvar dem.

SFS anser att regionstyrelserna bör avskaffas.

Utskottet erinrar om att decentraliseringen fr. o. m. budgetåret 1987/88 av besluten om medlen till mindre och medelstora högskolors lektorers forskning (prop. 1986/87:80 om forskning, UbU 1986/87:26, rskr. 1986/87:282) innebär att en viktig del av regionstyrelsernas hittillsvarande uppgifter flyttas till universitetens och vissa högskolors fakultetsnämnder. Förslaget i förevarande proposition att fr.o.m. budgetåret 1988/89 även decentralisera ansvaret för medlen till lokala och individuella linjer och enstaka kurser till högskoleenheterna innebär att större delen av de återstående uppgifterna flyttas från regionstyrelserna. Utskottet anser det därför följdriktigt att regionstyrelserna upphör fr.o.m. den 1 juli 1988. Den första tioårsperioden efter högskolereformen är avslutad och denna utbyggnadsperiod avlöses i vad gäller de mindre och medelstora högskolorna nu av en period med omstruktureringar. Grunden för dessa omstruktureringar är redan lagd genom regionstyrelsernas arbete med dessa frågor. Verksamheten vid de mindre och medelstora högskolorna har nu en sådan omfattning och stabilitet att det är rimligt att lägga hela ansvaret för högskoleutbildningen på högskolorna själva. I detta ansvar ingår också att högskoleenheterna vidareutvecklar samarbetet med andra enheter utan att vara bundna av en regionindelning. Ett stort ansvar för att utveckla detta samarbete ligger också på de större högskoleenheterna. Utskottet föreslår med det anförda att riksdagen antar förslaget till lag om ändring av högskolelagen såvitt avser att 29–31 §§ skall utgå. Utskottet tillstyrker också att högskoleregionerna avskaffas, varför även 28 § högskolelagen bör utgå. Som en följd härav tillstyrker utskottet även den föreslagna ändringen av 23 § högskolelagen om fakultetsnämnds och sektionsnämnds verksamhetsområde. Utskottet föreslår slutligen att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub87 yrkande 1,

1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2 båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkandena 1 och 2 båda delvis, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2 båda delvis samt 1986/87:628 yrkande 1. Genom förslaget i propositionen om avskaffande av regionstyrelserna är motsvarande önskemål i motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 1, 1986/87:Ub679 yrkande 1 och 1986/87:Ub812 yrkandena 28 och 29 tillgodosedda. Även dessa motionsyrkanden avstyrks därför.

I två motioner tas upp frågor som rör *ansvaret för vissa* sådana *uppgifter som* i dag *åvilar regionstyrelserna.*

Regionstyrelserna har till uppgift att främja ett nära samband mellan forskning och grundläggande högskoleutbildning. Regionstyrelserna skall handlägga frågor om organ, institutioner eller andra arbetsenheter, inrättningar och resurser som är gemensamma för två eller flera högskoleenheter eller för högskoleenhet och kommun eller landstingskommun som anordnar högskoleutbildning i regionen (5 § instruktion för regionstyrelserna, 1977:458). Enligt motion 1986/87:Ub90 (fp) yrkande 3 bör regeringen ge UHÄ i uppdrag att lägga fram förslag om hur kopplingen mellan forskning inom statlig och kommunal högskola i framtiden skall ske. Styrelserna för högskoleenheter med fasta forskningsresurser bör få ansvar för forskningsanknytningen av utbildningen vid de kommunala högskolorna.

Enligt motion 1986/87:Ub93 (s) yrkande 1 bör de nya styrelserna för högskolorna få de uppgifter, resurser och befogenheter som för närvarande sammantaget åvilar regionstyrelserna och dagens högskolestyrelser.

Utskottet erinrar om att det i propositionen förutsatts att universitet och högskolor regelbundet anordnar konferenser för att bibehålla och vidareutveckla samverkan mellan enheterna. Vidare förutsätts UHÄ medverka i lösningen av olika samverkansfrågor även om det normala enligt propositionen bör vara att universitet och högskolor själva organiserar det nödvändiga samarbetet. Utskottet förutsätter att frågor om ansvaret för uppgifter som i dag åvilar regionstyrelserna löses av regeringen i god tid före den 1 juli 1988 utan att riksdagen behöver göra något särskilt uttalande i frågan. I den mån frågorna kräver beslut av riksdagen får regeringen återkomma. Utskottet erinrar vidare om att regeringen i budgetpropositionen år 1987 anmält att UHÄ fått i uppdrag att senast den 1 juli 1988 komma in med underlag för ett ställningstagande till hur sambandet mellan utbildning, forskning och forskarutbildning skall främjas, särskilt då det gäller den kommunala högskolan. Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 3 och 1986/87:Ub93 yrkande 1.

## Övriga frågor

I motion 1986/87:Ub93 (s) yrkande 3 hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att riksdagen varje år bör få en *redovisning av samtliga medel som står till högskoleenheternas förfogande*, således inte bara statliga medel under högskoleanslagen utan även statliga medel som ställts till förfogande från sektorsorganen och övriga externa medel. Vidare bör regeringen för riksdagen redovisa effektiviteten i högskolesystemets undervisning i syfte att göra det möjligt för riksdagen att omfördela medel till sådana områden som behöver förstärkningar för att kunna öka effektiviteten.

När det gäller anslags- och styrsystem för högskolan vill utskottet erinra om att utbildningsministern i 1987 års budgetproposition i denna fråga betonat bl.a. att riksdag och regering bör få ett bättre beslutsunderlag genom t.ex. uppföljning av effekterna av olika beslut. Till dessa frågor hör också möjligheten att genom det ekonomi-administrativa systemet få uppgifter om de resurser utöver högskoleanslagen som högskolorna disponerar. Med det anförda avstyrker utskottet motion 1986/87:Ub93 yrkande 3.

I motion 1986/87:Ub91 (m) begärs att ansvaret för all *forskningsförberedande högskoleutbildning* skall koncentreras till högskoleenheter med fasta forskningsresurser och högskolorna i Örebro, Växjö och Karlstad (yrkande 6). Vidare hemställs att övriga högskolor skall ansvara för *postgymnasial yrkesutbildning* (yrkande 7).

Utskottet hänvisar till vad som anförts om utbildningen vid de mindre och medelstora högskolorna i utbildningsutskottets betänkande UbU 1986/87:21 och föreslår att utskottet avslår motion 1986/87:Ub91 yrkandena 6 och 7.

## Hemställan

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *riktlinjer för ansvaret för lokala och individuella linjer och enstaka kurser*
att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub89 yrkandena 1 och 2 och 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, samtliga delvis, godkänner vad som anförts i proposition 1986/87:127,

2. beträffande *reformering av högskolans anslagssystem*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. beträffande *avskaffande av det särskilda anslaget till lokala och individuella linjer och enstaka kurser*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub91 yrkande 5,

4. beträffande *styrelsen för en högskoleenhet*
att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1977:218) med anledning av proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub93 yrkande 2, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och 1986/87:Ub812 yrkande 30 *dels* antar förslaget såvitt avser att 17 § ändras, *dels* antar 18 § med den ändringen att paragrafen erhåller i *bilaga 2* som *Utskottets förslag* betecknade lydelse,

5. beträffande *högskolestyrelses ordförande*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och med anledning av motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. beträffande *suppleanter i högskolestyrelse*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och med anled-

ning av motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. beträffande *nominering m.m. av företrädare för allmänna intressen i högskolestyrelse*
att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

8. beträffande *viss utvärdering*
att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. beträffande *avskaffande av regionstyrelserna och högskoleregionerna samt ändring av fakultetsnämnds och sektionsnämnds verksamhetsområde*
att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring av högskolelagen (1977:218) med bifall till proposition 1986/87:127 samt med avslag på motionerna 1986/87:Ub87 yrkande 1, 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 1, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub628 yrkande 1, 1986/87:Ub679 yrkande 1 och 1986/87:Ub812 yrkandena 28 och 29 antar lagförslaget i den mån det inte omfattas av vad utskottet hemställt under moment 4,

10. beträffande *högskolestyrelses ansvar för vissa uppgifter m.m.*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 3 och 1986/87:Ub93 yrkande 1,

11. beträffande *uppföljning av högskolans verksamhet m.m.*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub93 yrkande 3,

12. beträffande *frågan om arbetsfördelning mellan högskoleenheterna*
att riksdagen avslår motion 1986/87:Ub91 yrkandena 6 och 7.

Stockholm den 13 oktober 1987

På utbildningsutskottets vägnar

*Lars Gustafsson*

Närvarande: Lars Gustafsson (s), Pär Granstedt (c), Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Ylva Annerstedt (fp), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Lars Leijonborg (fp), Birger Hagård (m), Larz Johansson (c), Kristina Svensson (s), Kaj Larsson (s), Rinaldo Karlsson (s), Lena Öhrsvik (s) och Bo Hammar (vpk).

## 1. Riktlinjer för ansvaret för lokala och individuella linjer och enstaka kurser (mom. 1)

Pär Granstedt och Larz Johansson (båda c) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet tillstyrker" och på s. 5 slutar med "aktuella delarna" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening bör anslagssystemet för högskolan förenklas. Splittringen på många olika anslag bör ersättas med ett system med en mera samlad resurstilldelning. Utskottet kan emellertid inte godta det förslag som nu föreligger om att flytta ansvaret för anslaget lokala och individuella linjer och enstaka kurser från regionstyrelserna till högskolorna. Utskottet anser att en utredning bör göras om den centrala, regionala och lokala ledningen av högskolan. Utskottet finner inte anledning att förändra dispositionen av LIE-anslaget innan resultaten av denna utredning och av den nu pågående översynen inom regeringskansliet av högskolans anslagssystem föreligger. Utskottet föreslår med hänvisning till det anförda att riksdagen avslår propositionen i vad gäller ansvaret för medlen till lokala och individuella linjer och enstaka kurser. Riksdagen bör med bifall bl.a. till motion 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört.

*dels* att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

> 1. beträffande *riktlinjer för ansvaret för lokala och individuella linjer och enstaka kurser*
> att riksdagen med bifall till motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis och 1986/87:Ub96 yrkande 1 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub96 yrkande 2 delvis och med avslag på proposition 1986/87:127 och motion 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

## 2. Styrelsen för en högskoleenhet (mom. 4)

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Genom regeringens" och på s. 10 slutar med "avser 17 §" bort ha följande lydelse:

Högskolan skall enligt utskottets uppfattning styras så litet som möjligt till förmån för en inomvetenskaplig bedömning av verksamheten. Högskolans mycket specifika verksamhet kräver följaktligen ett styrsystem med ökat inflytande för de verksamma inom universitet och högskolor. Ingen i styrelsen ingående grupp skall ha egen majoritet. Det berättigade kravet på demokrati och medinflytande över högskolans verksamhet bör även gälla dem som är verksamma i högskolan. Den ökade omfattningen av externfinansiering av högskolans verksamhet i dag ställer större krav på inomvetenskapliga bedömningar och vetenskaplig integritet och kompetens i högskolestyrelserna än tidigare. I proposition 1983/84:2 gavs universitet och

högskolor större frihet att ordna den lokala beslutsorganisationen. Enligt utskottets mening är det naturligt att nu gå vidare i samma riktning, dvs. att ge högskolorna ett större inflytande också över det lokala högsta beslutande organet, högskolestyrelsen. Styrelsernas sammansättning bör dessutom kunna variera efter högskolornas form och innehåll.

Regeringen bör återkomma med ett nytt förslag till hur högskolornas styrelser skall vara sammansatta och hur de skall utses. Utgångspunkten för ett sådant förslag skall vara att högskolan själv får avgöra vilken sammansättning styrelsen bör ha och hur styrelsens ledamöter skall utses. Företrädare för personalen skall ha närvaro- och yttranderätt men inte beslutanderätt i styrelsen. En sådan förändring ligger i linje med förslagen i verksledningspropositionen (1986/87:99). Högskolelagens 18 § bör ändras i enlighet härmed. De studerandes representation bör bibehållas. De bör betraktas som företrädare för verksamheten.

Vad utskottet här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

*dels* att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *styrelsen för en högskoleenhet*

att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1977:218) med bifall till motion 1986/87:Ub91 yrkandena 1–3, med anledning av motion 1986/87:Ub812 yrkande 30 och med avslag på proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub93 yrkande 2 och 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, *dels* avslår förslaget såvitt avser att 17–18 §§ ändras, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

## 3. Styrelsen för en högskoleenhet (mom. 4)

Ylva Annerstedt och Lars Leijonborg (båda fp) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Genom regeringens" och på s. 10 slutar med "avser 17 §" bort ha följande lydelse:

Genom regeringens förslag i propositionen får högskolestyrelserna mer övergripande uppgifter, bl.a. rätt att inom ramen för tillgängliga medel fatta beslut om inrättande av lokala linjer och enstaka kurser. Utskottet anser detta är en angelägen förändring i riktning mot en större autonomi för högskolorna. Utskottet anser emellertid inte att denna förändring av ansvarsförhållandena motiverar en förändring av högskolestyrelserna som innebär att allmänföreträdarna får majoritet. De principer och de motiv som hittills har gällt i vad gäller fördelningen mellan företrädare för allmänintressen och företrädare för verksamheten bör därför inte förändras.

Emellertid anser utskottet en förändring av styrelsens sammansättning motiverad som innebär att styrelserna kan minskas samt att företrädare för de anställda – till skillnad från vad som föreslås i propositionen och i överensstämmelse med förslag i motionerna 1986/87:Ub90 och 1986/87:Ub91 och förslag från några remissinstanser, bl.a. UHÄ – har närvaro-

och yttranderätt men ej rösträtt vid styrelsens sammanträden. Till bilden hör att de fackliga organisationernas inflytande på verksamheten vid en högskola garanteras i medbestämmandelagen (1976:589) och genom medbestämmandeavtal (MBA-S).

Utskottet anser att man bör kunna ta hänsyn till en högskoleenhets storlek och ansvarsområde när man bestämmer antalet ledamöter i dess högskolestyrelse. Styrelsen bör kunna ha högst elva, högst tretton eller högst femton ledamöter. Regeringen bör efter framställning av högskolestyrelse vid högskoleenhet besluta om högskoleenheten skall ha styrelse med högst tretton eller femton ledamöter.

Vid fördelningen av platserna mellan allmänföreträdarna och verksamhetsföreträdarna skall principen vara att företrädare för allmänna intressen skall vara lika många som sammantaget verksamhetsföreträdarna (lärare/forskare) och studeranderepresentanterna och att rektor därutöver skall vara ordförande i styrelsen. De studerande bör företrädas av minst två ledamöter som utses på samma sätt som i dag.

Utskottet vill med några exempel illustrera hur sammansättningen av en styrelse kan utformas. En styrelse med elva ledamöter kan bestå av två studerande, tre lärare, fem företrädare för allmänintressen samt rektor, en styrelse med tretton ledamöter av tre företrädare för de studerande, tre lärare, sex företrädare för allmänintressen samt rektor och en styrelse med femton ledamöter av tre företrädare för de studerande, fyra lärare, sju företrädare för allmänintressen samt rektor. Suppleanter skall kunna utses efter framställning av högskolestyrelse.

När det gäller företrädare för allmänna intressen vill utskottet stryka under att de bör utses efter de personliga förutsättningarna att fullgöra styrelseuppgiften. De bör först och främst ha ett starkt personligt engagemang för högskolans utveckling och därutöver vara särskilt förtrogna med områden som på olika sätt har anknytning till högskoleenhetens eget verksamhetsområde. Också personer som inte har någon sådan anknytning, t.ex. ledande kulturpersonligheter, bör kunna komma i fråga. Bland företrädarna för allmänna intressen bör även kunna finnas personer som har kännedom om och förankring i det omgivande samhälle i vilket högskoleenheten verkar.

Regeringen bör med utgångspunkt i nu angivna principer få föreskriva att styrelse för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än vad som utskottet nyss förordat. Detsamma bör gälla styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub93 yrkande 2, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, samt 1986/87:Ub812 yrkande 30 antar 18 § lagförslaget med i *bilaga 3* som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse. Utskottet tillstyrker förslaget i propositionen att regeringen får föreskriva att rektorsämbetet i stället för högskolestyrelsen skall svara för sådana tillsättningar av lärartjänster m.m.

som det ankommer på högskoleenheten att besluta om. Riksdagen bör således anta lagförslaget i vad avser 17 §.

*dels* att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *styrelsen för en högskoleenhet*

att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1977:218) med anledning av proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 3 samt med avslag på motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 yrkandena 1 och 2, 1986/87:Ub93 yrkande 2, 1986/87:Ub96 yrkandena 1 och 2, båda delvis, och 1986/87:Ub812 yrkande 30 *dels* antar förslaget såvitt avser att 17 § ändras, *dels* antar 18 § med den ändringen att paragrafen erhåller i *bilaga 3* som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse,

## 4. Styrelsen för en högskoleenhet (mom. 4)

Pär Granstedt och Larz Johansson (båda c) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Genom regeringens" och på s. 10 slutar med "avser 17 §" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en ny och genomgripande förändring av högskolestyrelsernas sammansättning inte bör göras förrän frågan prövats ingående i en särskild utredning i samband med den tidigare nämnda översynen av högskolans centrala, regionala och lokala ledning. I en sådan utredning bör ingå företrädare för de berörda inom högskoleväsendet samt en allsidig parlamentarisk representation. När utredningen överväger frågan om högskolestyrelsernas framtida sammansättning bör en sammansättning med lekmannamajoritet inte uteslutas. Riksdagen bör avslå lagförslaget i vad avser 17 och 18 §§ samt som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet här anfört.

*dels* att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *styrelsen för en högskoleenhet*

att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1977:218) med bifall till motionerna 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis, 1986/87:Ub91 yrkande 1 och 1986/87:Ub96 yrkande 1 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub96 yrkande 2 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:127 och motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub91 yrkandena 2–3, 1986/87:Ub93 yrkande 2 och 1986/87:Ub812 yrkande 30 *dels* avslår förslaget såvitt avser att 17–18 §§ ändras, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

## 5. Högskolestyrelses ordförande m.m. (mom. 5–8)

*Under förutsättning av bifall till reservation 2*

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Vad utskottet" och slutar med "här anfört" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att det nya förslaget från regeringen bör innebära att rektor som hittills är ordförande i styrelsen och att suppleanter bör finnas. Detta bör ges regeringen till känna.

Utskottet anser att högskolorna själva bör få nominera företrädarna för allmänna intressen ev. genom en elektorsförsamling. Riksdagen bör därför bifalla yrkande 4 i motion 1986/87:Ub91.

*dels* att momenten 5–7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *högskolestyrelses ordförande*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och med anledning av motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. beträffande *suppleanter i högskolestyrelse*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och med anledning av motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. beträffande *nominering m.m. av företrädare för allmänna intressen i högskolestyrelse*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub91 yrkande 4 och med anledning av motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

*dels* att moment 8 i utskottets hemställan bort utgå.

## 6. Högskolestyrelses ordförande m.m. (mom. 5–8)

*Under förutsättning av bifall till reservation 4*

Pär Granstedt och Larz Johansson (båda c) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 10 börjar med "Vad utskottet" och slutar med "här anfört" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att riksdagen inte nu bör ta ställning till frågan om en förändring i vad gäller ordförande och suppleanter i styrelsen.

Då utskottet i det föregående avstyrkt förslagen om en förändring nu av högskolestyrelses sammansättning m.m. (reservation 4) bör riksdagen avslå motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 4 i vilka nomineringen av styrelsens allmänföreträdare behandlas.

*dels* att momenten 5–7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *högskolestyrelses ordförande*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

6. beträffande *suppleanter i högskolestyrelse*
att riksdagen med avslag på proposition 1986/87:127 och motion 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

7. beträffande *nominering m.m. av företrädare för allmänna intressen i högskolestyrelse*
att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub91 yrkande 4,

*dels* att moment 8 i utskottets hemställan bort utgå.

## 7. Avskaffande av regionstyrelserna och högskoleregionerna samt ändring av fakultetsnämnds och sektionsnämnds verksamhetsområde (mom. 9)

Pär Granstedt och Larz Johansson (båda c) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Utskottet erinrar" och på s. 13 slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening finns det ett stort behov av ett regionalt organ för samverkan och utveckling inom utbildningssektorn. Regionstyrelserna spelar t. ex. en stor roll när det gäller utveckling av s. k. nätverkshögskolor, t. ex. Bergslagens tekniska högskola och högskoleutbildningen i "Fyrstadsområdet". Sådana samverkansprojekt behövs även i fortsättningen, t. ex. i den sydöstra delen av landet. Ett regionalt organ behövs även för fortsatt samverkan mellan den statliga och den kommunala högskolan. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör avslå regeringens förslag att avskaffa regionstyrelserna och högskoleregionerna. Såsom föreslås i centermotionerna bör en utredning nu göras om hur en ytterligare decentralisering inom högskoleadministrationen kan genomföras. Utredningen bör omfatta den centrala, regionala och lokala ledningen av högskolan. Enligt utskottets uppfattning finns det också skäl att i utredningen överväga en decentralisering av gymnasie-, vuxenutbildnings- och folkbildningsfrågor från skolöverstyrelsen (SÖ) till den regionala nivån och regionstyrelserna. Utskottet anser att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, som sin mening bör ge regeringen till känna vad utskottet här anfört.

*dels* att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. beträffande *avskaffande av regionstyrelserna och högskoleregionerna samt ändring av fakultetsnämnds och sektionsnämnds verksamhetsområde*
att riksdagen i fråga om det i proposition 1986/87:127 framlagda förslaget till lag om ändring av högskolelagen (1977:218) med bifall till motionerna 1986/87:Ub87 yrkande 1, 1986/87:Ub88 yrkandena 1 och 2, båda delvis, 1986/87:Ub89 yrkande 1 delvis och 1986/87:Ub96 yrkande 1 delvis, med anledning av motionerna 1986/87:Ub96 yrkande 2 delvis och 1986/87:Ub628 yrkande 1 och med avslag på proposition 1986/87:127 samt motionerna 1986/87:Ub89 yrkande 2 delvis, 1986/87:Ub90 yrkande 1, 1986/87:Ub679 yrkande 1 och

1986/87:Ub812 yrkandena 28 och 29 *dels* avslår lagförslaget i den mån det inte omfattas av vad utskottet hemställt under moment 4, *dels* som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

## 8. Högskolestyrelses ansvar för vissa uppgifter (mom. 10, motiveringen)

*Under förutsättning av bifall till reservation 7*

Pär Granstedt och Larz Johansson (båda c) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Utskottet erinrar" och slutar med "yrkande 1" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående (reservation 7) avstyrkt regeringens förslag att avskaffa regionstyrelserna. I enlighet därmed föreslår utskottet att riksdagen avslår motionerna 1986/87:Ub90 yrkande 3 och 1986/87:Ub93 yrkande 1, vilka gäller frågor om överförande av uppgifter som åvilar regionstyrelserna till andra myndigheter.

## 9. Frågan om arbetsfördelning mellan högskoleenheterna (mom. 12)

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

*dels* att den del av utskottets yttrande som på s. 14 börjar med "Utskottet hänvisar" och slutar med "och 7" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en sådan arbetsfördelning bör göras mellan högskoleenheterna som föreslås i motion 1986/87:Ub91. Denna innebär att den forskningsförberedande utbildningen (utbildning på 60-poängsnivå eller högre) bör koncentreras till högskoleenheterna med fasta forskningsresurser och till de gamla universitetsfilialorterna, dvs. högskolorna i Örebro, Växjö och Karlstad. I reservation 2 till utskottets betänkande UbU 1986/87:21 har yrkats att särskilda medel skall ställas till de tre senare högskolornas och universitetets i Linköping förfogande för förstärkning av deras utbildning. Utskottet anser vidare att övriga högskolor utan fasta forskningsresurser bör koncentrera sin verksamhet till att i huvudsak avse postgymnasial yrkesutbildning. I reservation 3 till utskottets betänkande UbU 1986/87:21 har dessa tankar vidareutvecklats och 20 milj. kr. begärts i syfte att förstärka dessa högskolors verksamhet. Utskottet anser att riksdagen nu bör bifalla yrkandena 6 och 7 i motion 1986/87:91 och göra ett uttalande om arbetsfördelning mellan högskoleenheterna i enlighet med vad som anförts i motionen.

*dels* att moment 12 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

12. beträffande *frågan om arbetsfördelning mellan högskoleenheterna*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub91 yrkandena 6 och 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

# Remissammanställning

## Universitets- och högskoleämbetet

När det gäller LIE-anslaget utgår UHÄ från att den anslagstekniska lösning som skisseras i propositionen är en övergångsåtgärd i avvaktan på ett reformerat anslags- och styrsystem.

UHÄ accepterar en sammansättning av högskolestyrelserna med majoritet för allmänföreträdare mot bakgrund av att styrelserna föreslås få mera övergripande uppgifter och regionstyrelserna avskaffas. Kunskap, engagemang och övriga personliga kvalifikationer måste vara avgörande när ledamöter utses. Högskolan bör liksom hittills få medverka vid utseendet av allmänföreträdare. UHÄ föreslår att företrädare för de anställda endast får närvaro- och yttranderätt i styrelsen. I stället för tre representanter för de anställda föreslår UHÄ att tre ledamöter som företräder verksamheten skall ingå i styrelsen. De studerande bör företrädas av två ledamöter. För att få majoritet för allmänföreträdarna måste dessas antal utökas till sju. Rektor bör som hittills vara högskolestyrelsens ordförande. UHÄ är inte främmande för att man skall kunna ta hänsyn till högskolans storlek och ansvarsområde vid bestämmande av antalet ledamöter.

UHÄ tillstyrker att regionstyrelserna avskaffas och att regionindelningen upphör.

## Högskoleenheter med fasta forskningsresurser

Styrelsen vid *universitetet i Stockholm* tillstyrker att LIE-anslaget anvisas direkt till berörda högskoleenheter.

Med hänvisning till den enhetliga opinionen inom universitetet avstyrker universitetsstyrelsen regeringens förslag i fråga om högskolestyrelsen. Universitetsstyrelsen föreslår endast två ändringar i förhållande till vad som nu gäller, nämligen *att* representanterna för de anställda endast skall ha närvaro- och yttranderätt och *att* högskoleenheten ges rätt att medverka i nomineringen av allmänrepresentanterna.

Konsistoriet vid *universitetet i Uppsala* tillstyrker att LIE-anslaget fördelas direkt till berörda högskoleenheter.

Konsistoriet avstyrker att högskolestyrelsens sammansättning ändras. I en styrelse måste vid sidan av rektor ingå företrädare för verksamheten utsedda av lärarna. De studerandes representation bör vidare ges sådan form och omfattning att kontinuitet i deras medverkan garanteras.

Enligt konsistoriet bör regionstyrelserna upphöra som utbildningsmyndighet i sin nuvarande form, men dessförinnan bör man belysa möjligheterna att föra över regionstyrelsernas regionalpolitiska utredningsuppgifter till ett organ som är gemensamt för länen i nuvarande högskoleregioner.

Styrelsen för *universitetet i Linköping* tillstyrker att LIE-anslaget anvisas direkt till berörda högskoleenheter.

Universitetsstyrelsen förordar att företrädare för verksamheten och för de studerande ges en starkare ställning i högskolestyrelserna i enlighet med

yrkandena i motion 1986/87:Ub90 (fp). Styrelsen anser således att högskolestyrelse vid enhet med fasta forskningsresurser skall ha 15 ledamöter varav åtta företrädare för allmänna intressen, tre företrädare för verksamheten (lärare) och tre företrädare för de studerande. Rektor skall ingå och vara ordförande. Vid mindre enheter kan ledamöterna vara färre. Företrädarna för de anställda skall endast ha närvarorätt och yttranderätt. Suppleanter skall finnas. I vad gäller nomineringen av ledamöter anser universitetsstyrelsen att regeringens beslut bör föregås av kommunikation mellan regeringskansliet och universitetsledningen.

Universitetsstyrelsen tillstyrker att regionstyrelsen avskaffas och att regionindelningen upphör.

Styrelsen för *universitetet i Lund* tillstyrker att LIE-anslaget anvisas direkt till högskolorna.

Styrelsen avstyrker förslagen om ändringar i högskolestyrelsernas sammansättning, då man anser att den nuvarande styrelsen fungerar väl.

Förslaget om att avskaffa regionstyrelserna och regionindelningen avstyrks då regionstyrelserna även fortsättningsvis behövs för regional planering och samordning, medverkan i forskningsanknytningsarbetet och stöd till de regionala högskolorna.

Styrelsen för *universitetet i Göteborg* anser att LIE-anslaget bör disponeras av högskoleenheterna och föras in i sektorsanslagen.

Universitetsstyrelsen avstyrker förslaget att nu förändra högskolestyrelsernas sammansättning. Om en förändring av högskolestyrelserna ändock sker – med majoritet för allmänföreträdarna – förordar styrelsen att antalet ledamöter skall vara 13, varav sju allmänföreträdare och sex representanter för högskolan (två studerande, tre verksamhetsföreträdare och rektor). Styrelsen avvisar bestämt tanken att elektorsförsamlingarna skulle utse allmänrepresentanterna.

Styrelsen för *universitetet i Umeå* tillstyrker en ändring av högskolestyrelsernas sammansättning under förutsättning att ett nytt anslags- och styrsystem utformas så att högskolornas självbestämmanderätt stärks. Inflytandet från verksamheten och de studerande bör emellertid öka med två resp. en representant. Samtidigt bör företrädare för de anställda endast ges närvaro- och yttranderätt. I fråga om nominering av företrädare för allmänna intressen anser universitetsstyrelsen att högskoleledningen bör ha möjlighet att under hand föra fram sina förslag till regeringen.

Styrelsen för *tekniska högskolan i Stockholm* behandlar enbart frågan om högskolestyrelsernas sammansättning. Man anser att nuvarande högskolestyrelser fungerar väl och att sammansättningen inte behöver ändras. Om en förändring ändock sker – med majoritet för allmänföreträdarna – framhåller styrelsen att det är nödvändigt med en förstärkning av representationen för lärare och studenter. I en styrelse med ändrad sammansättning bör de fackliga representanterna ges närvaro- och yttranderätt.

Styrelsen för *Chalmers tekniska högskola (CTH)* anser att det inte finns behov av att ändra styrelsens sammansättning. Om emellertid en majoritet

för allmänföreträdare är villkoret för en framtida decentralisering av befogenheter föreslås en styrelse med 15, alternativt elva ledamöter där forskningens och utbildningens intressen är företrädda vid sidan av de studerande och de anställda. Ur CTH:s synvinkel är allmänföreträdarnas engagemang och kompetens viktigare än deras antal och samlade röststyrka. CTH anser att allmänföreträdarna bör utses efter en dialog med berörd högskola.

Rektorsämbetet vid *högskolan i Luleå* – som av tidsskäl inhämtat styrelseledamöternas synpunkter under hand – ställer sig bakom regeringens förslag om en majoritet för representanterna för allmänna intressen i en högskolestyrelse med elva ledamöter. Vilka allmänföreträdare som utses bör bedömas utifrån tyngdpunkten i verksamheten vid den enskilda högskolan. Företrädare för verksamheten måste enligt rektorsämbetet finnas i styrelsen. I gengäld bör de anställda endast ges närvaro- och yttranderätt.

Rektorsämbetet tillstyrker att regionstyrelserna avskaffas.

Konsistoriet vid *Karolinska institutet* tillstyrker att LIE-anslaget anvisas direkt till berörda högskoleenheter.

Konsistoriet har inget att erinra mot förslaget att allmänföreträdarna ges majoritet i styrelsen. Rektorsämbetet bör ges möjlighet att nominera personer med starkt personligt engagemang för Karolinska institutet och med kunskap inom områden som anknyter till verksamheten. Med hänsyn till att företrädare för forskning och utbildning måste finnas med i styrelsen, föreslår konsistoriet följande sammansättning: sex företrädare för allmänna intressen, rektor tillika ordförande, två företrädare för verksamheten, en för de studerande och en för de anställda.

Konsistoriet tillstyrker att regionstyrelserna avskaffas.

Styrelsen för *högskolan för lärarutbildning* föreslår en styrelse om 15 ledamöter varav sex företrädare för allmänna intressen, tre för verksamheten, tre för de anställda och tre för de studerande.

Styrelsen tillstyrker att regionstyrelserna avskaffas.

## Högskolor utan fasta forskningsresurser

*Högskolorna i Jönköping, Halmstad, Kalmar, Borås och Skövde* uttalar sig för regeringens förslag beträffande LIE-anslaget.

Styrelserna vid högskolor utan fasta forskningsresurser har lämnat följande synpunkter på högskolestyrelsernas sammansättning.

*Högskolan i Eskilstuna–Västerås* biträder regeringens förslag beträffande högskolestyrelsernas sammansättning med de ändringar som föreslås i motion 1986/87:Ub93, nämligen att samtliga ledamöter utses av regeringen, att personliga suppleanter bör finnas kvar och att en av de tre företrädarna för de anställda skall vara lärare vid högskoleenheten.

*Högskolan i Falun–Borlänge* har tidigare uttalat sig för en majoritet av allmänföreträdare i högskolestyrelserna men anser att frågan kräver ytterligare analys.

*Högskolan i Gävle–Sandviken* föreslår en styrelse med majoritet för verksamhetsföreträdarna och med enbart närvaro- och yttranderätt för personalorganisationernas företrädare.

*Högskolan i Örebro* föreslår att man avvaktar med beslut till dess förslag föreligger om högskolans framtida anslags- och styrsystem. En parlamentarisk utredning bör tillsättas för att närmare analysera konsekvenserna av regeringens förslag.

*Högskolan i Jönköping* tillstyrker regeringens förslag i sin helhet.

*Högskolan i Halmstad* anser att frågan om högskolestyrelsernas sammansättning bör utredas ytterligare. Högskolan är negativ till minskningen av antalet företrädare för verksamheten.

*Högskolan i Kalmar* tillstyrker regeringens förslag i sin helhet, men anser att tre företrädare för verksamheten, dvs. lärare och personal skall ingå i styrelsen och nomineras av de fackliga organisationerna. De fackliga företrädarna bör endast ha närvaro- och yttranderätt. Suppleanter för ledamöterna bör utses.

*Högskolan i Kristianstad* anser att företrädare för verksamheten, de anställda och de studerande bör ges majoritet i högskolestyrelsen och att den nuvarande sammansättningen bör bibehållas. Personliga suppleanter skall finnas och nuvarande ordning för utseende av ordförande i styrelsen skall gälla även i fortsättningen.

*Högskolan i Växjö* anser att det bör tillsättas en parlamentariskt sammansatt utredning med uppgift att närmare studera den framtida ansvarsfördelningen mellan regionala och centrala nivåer inom högskolesystemet. Utredningen bör bl.a. utgå från att lärare och studenter skall vara väl företrädda i högskolestyrelserna.

*Högskolan i Borås* har inget att invända mot att företrädare för de allmänna intressena får majoritet i styrelsen (sex ledamöter), men anser att två företrädare för verksamheten också måste ingå. Övriga ledamöter bör vara rektor och två studeranderepresentanter. Företrädare för de fackliga organisationerna bör endast ges närvaro- och yttranderätt.

*Högskolan i Karlstad* tillstyrker en styrelse med elva ledamöter bestående av sex företrädare för allmänna intressen. Dessa bör utses av regeringen, men högskolan bör informellt få delta i nomineringsarbetet. Övriga fem platser bör besättas med företrädare för högskolan, nämligen två lärare/forskare, två studerande och rektor. De fackliga företrädarna bör endast ges närvaro- och yttranderätt. Personliga suppleanter bör finnas för samtliga ledamöter i styrelsen.

*Högskolan i Skövde* anser att högskolestyrelserna skall ha elva ledamöter samt majoritet för de allmänna intressena. I övrigt bör styrelsen bestå av två företrädare för verksamheten, två företrädare för de studerande samt rektor. De fackliga företrädarna bör endast ges närvaro- och yttranderätt. De ledamöter som skall företräda allmänna intressen utses av regeringen efter förslag från högskolans styrelse.

*Högskolan i Sundsvall–Härnösand* anser att det bör tillsättas en parlamentariskt sammansatt kommitté med uppgift att närmare utreda förslagen i propositionen och att analysera dess konsekvenser.

*Högskolan i Östersund* anser att beslutsunderlaget är alltför bristfälligt för att man skall kunna ta ställning till regeringens förslag. Frågorna bör därför utredas ytterligare.

*Högskolorna i Eskilstuna–Västerås, Gävle–Sandviken, Jönköping, Kalmar, Kristianstad, Borås och Skövde* uttalar sig för förslaget om regionstyrelsernas avskaffande. *Högskolorna i Falun–Borlänge, Örebro, Halmstad, Växjö, Sundsvall–Härnösand och Östersund* vill ha en fortsatt utredning innan ställning tas till regionstyrelsernas framtid.

## De konstnärliga högskolorna

*Konstfackskolan, konsthögskolan, musikhögskolan och danshögskolan i Stockholm* tillstyrker att LIE-anslaget kanaliseras direkt till högskoleenheterna. Övriga högskolor berör inte frågan i sina remissvar. Flertalet uttalar sig för ett avskaffande av regionstyrelserna.

Beträffande högskolestyrelsernas sammansättning har de konstnärliga högskolorna ingen erinran mot regeringens förslag till särbestämmelser för dessa högskolor.

## Regionstyrelserna

*Regionstyrelsen i Stockholms högskoleregion* betonar i sitt remissyttrande att decentralisering av högskoleutbildningen utanför högskoleorten – centrala Stockholm och Solna – har kommit att få en allt större betydelse i Stockholmsregionen. Regionstyrelsen har därvid fungerat som den sammanhållande länken mellan högskolor, kommuner och olika intressenter, t.ex. näringslivet. Hur detta arbete skall bedrivas i fortsättningen är enligt styrelsen oklart. Vid en avveckling av regionstyrelsen anser styrelsen för sin del en möjlig lösning vara att en särskild "Södertörnsdelegation" utses av regeringen för det fortsatta decentraliseringsarbetet.

I Stockholmsregionen – med 13 högskolor och ett brett utbildningsutbud i övrigt – finns ett stort behov av samordning och samplanering av utbildningsresurserna. Om regionstyrelsen avskaffas måste därför andra samarbetsformer utvecklas.

Vidare anmärker regionstyrelsen att regeringsförslaget inte löser frågan om det framtida ansvaret för styrelsens arbetsuppgift i vad avser forskningsanknytning av viss grundläggande högskoleutbildning, bl.a. landstingskommunala vårdutbildningar.

Med dessa påpekanden om ofullständigheter avstår regionstyrelsen i Stockholm från att lägga synpunkter i övrigt på förslagen i propositionen.

I sitt remissvar belyser *regionstyrelsen i Uppsala högskoleregion* den roll styrelsen har haft när det gäller utvecklingen efter högskolereformen av samverkan mellan de olika högskoleenheterna och av samarbetet med olika regionala myndigheter, med kommuner och landsting, med näringslivet och med de fackliga organisationerna. Regionstyrelsen har vidare främjat ett nära samband mellan forskning och grundläggande högskoleutbildning.

Enligt styrelsen är de initierande och samordnande insatserna av mycket större omfattning än uppgiften att fördela LIE-medlen.

Om utbildningspolitiska överväganden ges större tyngd än rent administrativa hänsynstaganden finns det ingen anledning, anför styrelsen, att nu flytta fördelningsbesluten rörande LIE-medlen från regional till departemental nivå.

Ytterligare en brist i propositionen är att man helt har förbisett behoven i vad gäller medelsfördelning, utvecklingsinsatser m.m. för den stora sektor av högskolan som de landstingskommunala vårdutbildningarna representerar.

Eftersom det inte anförts i propositionen att någon ändring av de år 1975 fastställda målen för högskolan är aktuell, är det enligt regionstyrelsens mening inte önskvärt med någon rent organisatorisk reform.

Regionstyrelsen i Uppsala anser att förslagen i propositionen bör avslås i avvaktan på ett fullständigt förslag avseende högskolans anslags- och styrsystem. En parlamentarisk utredning bör tillsättas.

*Regionstyrelsen i Linköpings högskoleregion* har avstått från att yttra sig i ärendet.

Det är otillfredsställande, anser *regionstyrelsen i Lund–Malmö högskoleregion*, att möjlighet inte ges till ett samlat ställningstagande till högskolans framtida anslags- och styrsystem utan att vissa delar nu bryts ut och särbehandlas. Dessa frågor bör i stället utredas samlat och förutsättningslöst.

I propositionen görs enligt styrelsen ingen bedömning av vilka konsekvenser den enskilda högskoleenhetens "länsansvar" får för den framtida fördelningen av LIE-anslaget mellan högskoleenheterna och för utvecklingen av distansundervisningen.

Vidare nämns i propositionen endast i förbigående frågan om samarbetet mellan den kommunala och den statliga delen av högskolan.

Inte heller behandlas regionstyrelsernas arbete med frågor om forskningsanknytning av viss grundläggande högskoleutbildning.

I den av styrelsen förordade utredningen bör också frågan om de nya högskolornas utveckling beaktas.

*Regionstyrelsen i Göteborgs högskoleregion* koncentrerar sitt yttrande till två frågeställningar, nämligen dels sammansättning av och utseende av ledamöter i högskolestyrelse, dels frågan om regionstyrelsens roll.

När det gäller en eventuell majoritet för allmänföreträdare i högskolestyrelse framhålls följande. I regionstyrelsernas styrelsearbete har aldrig allmänföreträdarna kommit att verka som en enhetlig grupp med motsatta intressen i förhållande till den övriga delen av styrelsen. I de frågor motsättningar demonstrerats har skiljelinjen gått helt annorlunda. Erfarenheterna i övrigt leder till bedömningen att det i en högskolestyrelse bör ingå en relativt stor grupp "utanförstående" på sätt som anges i propositionen.

Vidare är det värdefullt med representation av fackliga företrädare, lärare, forskare och studerande. Enligt regionstyrelsens uppfattning innebär ett stort antal styrelseledamöter inte någon effektivitetsförlust utan medför att styrelsen kan tillföras bred kompetens och allsidig erfarenhetsbakgrund.

Beträffande förordnande av allmänföreträdare i högskolestyrelse menar regionstyrelsen att regeringen genom olika slags nomineringsförfaranden och i en dialog med högskolan skall hämta in förslag till sådana ledamöter.

Vid en avveckling av regionstyrelsen måste många av styrelsernas uppgifter handhas av något motsvarande organ. Detta gäller t.ex. samordning och planering av utbildningsresurser av betydelse för den regionala utvecklingen, utveckling av de regionala högskolorna samt samverkan av det slag som representeras av Bergslagens tekniska högskola och högskoleverksamheten i Fyrstad. Med hänvisning härtill anser styrelsen för Göteborgs högskoleregion att regionstyrelserna skall finnas kvar.

Enligt *regionstyrelsen i Umeå högskoleregion* kan planeringen av den högre utbildningen inte ske isolerad från annan samhällsverksamhet. Därför bör högskolans styrande organ utses av regeringen. De som företräder allmänna intressen bör utgöra en majoritet.

Regionstyrelsens verksamhet är inte främst anslagsfördelande. Den omfattar till stor del information, service samt utvecklings- och utredningsarbete.

Ett läns behov av utbildning förmedlas ofta av två eller flera högskoleenheter. Som exempel nämns högskoleverksamheten i malmfälten. Propositionen har inte ett genomtänkt konstruktivt handlingsalternativ för att lösa samordningsfrågorna i dessa fall.

Om den sammanhållande instansen – regionstyrelsen – försvinner bedömer styrelsen att möjligheterna till samarbete urholkas.

Regionstyrelsen påpekar att de kommunala högskolornas behov av samarbete över länsgränserna behandlas parentetiskt i propositionen.

Vidare pekas i remissyttrandet på den risk som ligger i regeringens förslag att regionala fördelningsfrågor skall avgöras centralt i departement och universitets- och högskoleämbetet. För högskolorna inom regionen som alla befinner sig i ett uppbyggnadsskede, inte minst Umeå universitet, är det viktigt att besluten fattas på en nivå som har grundlig kännedom om regionens utvecklings-, näringslivs- och arbetsmarknadsbehov och om högskolans roll i regionens utveckling.

Sammanfattningsvis anser regionstyrelsen i Umeå att ett samlat förslag till ansvarsfördelning mellan högskoleväsendets styrorgan bör presenteras efter en mer omsorgsfull beredning.

## Arbetsmarknadens parter och Sveriges förenade studentkårer

*Landsorganisationen i Sverige (LO)* ansluter sig till regeringens förslag i sin helhet. Hur planering och samordning av utbildning och forskning över länsgränserna skall organiseras i framtiden bör enligt LO:s uppfattning emellertid utredas ytterligare.

*Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)* tillstyrker regeringens förslag om majoritet för allmänna intressen i högskolestyrelserna, men anser att antalet bör utökas till sju för att ge utrymme åt ytterligare två studeranderepresentanter (styrelse om 13 ledamöter). Likaså tillstyrker TCO det nomineringsförfarande som föreslås i propositionen. TCO motsätter sig att personalrepresentanternas beslutsansvar inskränks i förhållande till vad som föreslås i propositionen. Regionstyrelsernas avskaffande borde ha föregåtts av ett konkret utredningsarbete kopplat till bl.a. frågan om länsskolnämn-

dernas ställning. Regeringens förslag bör inte läggas till grund för ett beslut om avskaffande av regionstyrelserna.

*Centralorganisationen SACO/SR* ansluter sig till regeringens förslag beträffande LIE-anslaget. Frågan om huruvida medlen även i fortsättningen skall utgöra ett eget anslag bör prövas i samband med att högskolans anslags- och styrsystem reformeras. SACO/SR accepterar en majoritet av allmänföreträdare i högskolestyrelserna under förutsättning att det utöver rektor finns tre lärare och två studerande. SACO/SR instämmer i regeringens förslag att avskaffa regionstyrelserna.

*Svenska arbetsgivareföreningen (SAF)* – som samrått med Sveriges Industriförbund – föreslår att LIE-anslaget skall delas upp och ingå i högskolornas sektorsanslag. Vidare föreslår SAF beträffande högskolestyrelsernas sammansättning att lika många representanter för verksamheten (studerande och lärare) som för allmänna intressen ingår. Rektor skall vara ordförande i styrelsen och rektorsämbetet bör nominera allmänföreträdarna. SAF ställer sig bakom förslaget att avskaffa regionstyrelserna.

*Sveriges förenade studentkårer (SFS)* tillstyrker att LIE-anslaget tilldelas högskoleenheterna, men anser att medlen bör ingå i sektorsanslagen. Enligt SFS skall högskolestyrelserna bestå av allmänföreträdare, studenter samt företrädare för högskolans personal (verksamhetsföreträdare och företrädare för de anställda). Ingen grupp skall ha egen majoritet. Suppleanterna skall finnas kvar. SFS anser att regionstyrelserna bör avskaffas.

# Regeringens lagförslag med utskottets förslag till ändringar och tillägg

## Förslag till
## Lag om ändring i högskolelagen (1977:218)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskolelagen (1977:218)[1]
*dels* att 28–31 §§ skall upphöra att gälla,
*dels* att rubriken närmast före 27 § skall utgå,
*dels* att 17, 18 coh 23 §§ skall ha följande lydelse.

| *Nuvarande lydelse* | *Regeringens förslag* |
|---|---|
| 17 § | |
| Vid statlig enhet inom högskolan (högskoleenhet) skall finnas en styrelse och ett rektorsämbete. Styrelsen skall ha inseende över högskoleenhetens alla angelägenheter och svara för att enhetens uppgifter fullgöres. Rektorsämbetet skall under styrelsen fortlöpande ha det närmaste inseendet över allt som rör högskoleenheten. | *Regeringen får föreskriva att rektorsämbetet i stället för styrelsen skall svara för sådana tillsättningar av lärartjänster och andra tjänster för undervisning och forskning som det ankommer på högskoleenheten att besluta om.* |

[1] Senaste lydelse av 31 § 1984:13.

| *Nuvarande lydelse* | *Regeringens förslag* |
|---|---|
| 18 §[2] | |
| I styrelsen för högskoleenhet skall ingå | I styrelsen för *en* högskoleenhet skall ingå |
| 1. företrädare för allmänna intressen *och* | 1. *sex* företrädare för allmänna intressen *och* |
| 2. *företrädare för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde.* | 2. *högskoleenhetens rektor.* |
| *Företrädare för de anställda och de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.* | *Tre företrädare för de anställda och en företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.* |
| *Företrädarna för allmänna intressen skall utgöra omkring en tredjedel av antalet ledamöter.* | *Regeringen utser styrelsens ordförande.* |
| *Tredje stycket gäller ej styrelsen för högskoleenheten inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Föreskrifter om den närmare sammansättningen av denna styrelsse meddelas av regeringen.* | *Första och andra styckena gäller inte styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet. Föreskrifter om denna styrelses sammansättning meddelas av regeringen.* |
| *Regeringen kan föreskriva att i styrelse för högskoleenhet i Stockholm för konstnärlig utbildning skall ingå företrädare för yrkeslivet. I sådana fall gäller ej tredje stycket.* | *Regeringen får föreskriva att styrelsen för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än som anges i första och andra styckena.* |

[2] Senaste lydelse 1978:494.

18 §

I styrelsen för *en* högskoleenhet skall ingå

1. *sex* företrädare för allmänna intressen,

2. *högskoleenhetens rektor och*

*3. två företrädare för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde.*

*Två företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.*

*Regeringen får föreskriva att i styrelsen för en högskoleenhet skall ingå ytterligare företrädare för allmänna intressen samt för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde. Den får även föreskriva att ytterligare företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde skall ha rätt att ingå i styrelsen. Företrädarna för allmänna intressen skall även i dessa fall vara i majoritet i styrelsen.*

*Företrädare för de anställda har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.*

*Regeringen får föreskriva att styrelsen för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än som anges i första till tredje styckena.*

*Föreskrifter om sammansättningen av styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet meddelas av regeringen.*

23 §[3]

För forskarutbildningen och forskningen vid högskolan inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde skall finnas fakultetsnämnder och sektionsnämnder om ej annat följer av 24 a och 25 §§.

| | |
|---|---|
| Fakultetsnämnds verksamhet skall avse ett särskilt vetenskapsområde (fakultet) *i en högskoleregion.* Sektionsnämnds verksamhet skall avse en del av en fakultet (sektion) *i en högskoleregion.* | Fakultetsnämnds verksamhet skall avse ett särskilt vetenskapsområde (fakultet) *vid en eller flera högskoleenheter.* Sektionsnämnds verksamhet skall avse en del av en fakultet (sektion) *vid en eller flera högskoleenheter.* |

För två eller flera fakulteter får finnas en gemensam fakultetsnämnd. För två eller flera sektioner får finnas en gemensam sektionsnämnd.

Fakultetsnämnd och sektionsnämnd skall inom sitt verksamhetsområde

1. planera forskarutbildningen,
2. handlägga övriga frågor om vad forskarutbildningen skall innehålla och om hur forskarutbildningen skall organiseras samt
3. handlägga vissa frågor om planering av forskningen.

För sådan forskning och forskarutbildning som ej avser ett särskilt vetenskapsområde får finnas andra organ än fakultetsnämnder och sektionsnämnder. Föreskrifter om dessa andra organ meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen utser.

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

[3] Senaste lydelse 1984:13.

# Regeringens lagförslag med reservanternas förslag till ändringar och tillägg

## Förslag till
## Lag om ändring i högskolelagen (1977:218)

Härigenom föreskrivs i fråga om högskolelagen (1977:218)[1]
*dels* att 28–31 §§ skall upphöra att gälla,
*dels* att rubriken närmast före 27 § skall utgå,
*dels* att 17, 18 och 23 §§ skall ha följande lydelse.

| *Nuvarande lydelse* | *Regeringens förslag* |
|---|---|
| 17 § | |
| Vid statlig enhet inom högskolan (högskoleenhet) skall finnas en styrelse och ett rektorsämbete. Styrelsen skall ha inseende över högskoleenhetens alla angelägenheter och svara för att enhetens uppgifter fullgöres. Rektorsämbetet skall under styrelsen fortlöpande ha det närmaste inseendet över allt som rör högskoleenheten. | *Regeringen får föreskriva att rektorsämbetet i stället för styrelsen skall svara för sådana tillsättningar av lärartjänster och andra tjänster för undervisning och forskning som det ankommer på högskoleenheten att besluta om.* |

[1] Senaste lydelse av 31 § 1984:13.

| *Nuvarande lydelse* | *Regeringens förslag* |
|---|---|
| 18 §[2] | |
| I styrelsen för högskoleenhet skall ingå | I styrelsen för *en* högskoleenhet skall ingå |
| 1. företrädare för allmänna intressen *och* | 1. *sex* företrädare för allmänna intressen *och* |
| 2. *företrädare för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde.* | 2. *högskoleenhetens rektor.* |
| *Företrädare för de anställda och de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.* | *Tre företrädare för de anställda och en företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.* |
| *Företrädarna för allmänna intressen skall utgöra omkring en tredjedel av antalet ledamöter.* | *Regeringen utser styrelsens ordförande.* |
| *Tredje stycket gäller ej styrelsen för högskoleenheten inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde. Föreskrifter om den närmare sammansättningen av denna styrelse meddelas av regeringen.* | *Första och andra styckena gäller inte styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet. Föreskrifter om denna styrelses sammansättning meddelas av regeringen.* |
| *Regeringen kan föreskriva att i styrelse för högskoleenhet i Stockholm för konstnärlig utbildning skall ingå företrädare för yrkeslivet. I sådana fall gäller ej tredje stycket.* | *Regeringen får föreskriva att styrelsen för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än som anges i första och andra styckena.* |

[2] Senaste lydelse 1978:494.

*Reservanternas förslag*

18 §

I styrelsen för *en* högskoleenhet skall ingå

1. *fem* företrädare för allmänna intressen,

2. *högskoleenhetens rektor och*

3. *tre företrädare för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde.*

*Två företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde har rätt att ingå i styrelsen.*

*Regeringen får föreskriva att i styrelsen för en högskoleenhet skall ingå ytterligare företrädare för allmänna intressen samt för verksamheten inom styrelsens verksamhetsområde. Den får även föreskriva att ytterligare företrädare för de studerande inom styrelsens verksamhetsområde skall ha rätt att ingå i styrelsen.*

*Företrädare för de anställda har närvaro- och yttranderätt vid styrelsens sammanträden.*

*Regeringen får föreskriva att styrelsen för en högskoleenhet för konstnärlig utbildning skall ha annan sammansättning än som anges i första till tredje styckena.*

*Föreskrifter om sammansättningen av styrelsen för Sveriges lantbruksuniversitet meddelas av regeringen.*

23 §[3]

För forskarutbildningen och forskningen vid högskolan inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde skall finnas fakultetsnämnder och sektionsnämnder om ej annat följer av 24 a och 25 §§.

| | |
|---|---|
| Fakultetsnämnds verksamhet skall avse ett särskilt vetenskapsområde (fakultet) *i en högskoleregion.* Sektionsnämnds verksamhet skall avse en del av en fakultet (sektion) *i en högskoleregion.* | Fakultetsnämnds verksamhet skall avse ett särskilt vetenskapsområde (fakultet) *vid en eller flera högskoleenheter.* Sektionsnämnds verksamhet skall avse en del av en fakultet (sektion) *vid en eller flera högskoleenheter.* |

För två eller flera fakulteter får finnas en gemensam fakultetsnämnd. För två eller flera sektioner får finnas en gemensam sektionsnämnd.

Fakultetsnämnd och sektionsnämnd skall inom sitt verksamhetsområde

1. planera forskarutbildningen,
2. handlägga övriga frågor om vad forskarutbildningen skall innehålla och om hur forskarutbildningen skall organiseras samt
3. handlägga vissa frågor om planering av forskningen.

För sådan forskning och forskarutbildning som ej avser ett särskilt vetenskapsområde får finnas andra organ än fakultetsnämnder och sektionsnämnder. Föreskrifter om dessa andra organ meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen utser.

---

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1988.

[3] Senaste lydelse 1984:13.